

3. Тімінський О.Г., Райчук І.В. Метод ціннісно-орієнтованого управління зацікавленими сторонами проекту диджиталізації. *Управління проектами та розвиток виробництва*. Луганськ: вид-во СНУ ім.Даля.2019.№3(71). С.114-120.

УДК 330.123.71

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АМОРТИЗАЦІЇ ТВАРИН У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Поліщук І.Г., к.е.н., доцент, **Рожко Д.С.**, здобувач, Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг, Україна

Вступ. Тваринництво як невід’ємна галузь сільського господарства України забезпечує населення різноманітними високоякісними продуктами харчування (молоко, м’ясо), виробництво – необхідною сировиною (хутро, шкіра) тощо. Тому актуальним стає питання правильного обліку та економічної сутті такого цінного активу – тварин.

Ця специфічна галузь сільського господарства значно впливає на економічний потенціал підприємства і країни в цілому, на всі сфери суспільного виробництва.

Спірним питанням в амортизаційній політиці підприємств сільського господарства є порядок нарахування зносу (амортизації) продуктивної худоби, що вимагає роз’яснення.

Мета роботи. Метою даної статті є надання інформації, роз’яснення, виокремлення специфічних особливостей політики становлення на облік та амортизації тварин підприємств сільського господарства.

Матеріали та методи. Значний внесок у розвиток і обґрунтування теорій і положень обліку та амортизації тварин як основних виробничих засобів, зробили такі вчені, як В.Б. Мосаковський, А. Харитонова, В.М. Денисенко, О. Б. Зайцева та інші [4, с. 2]

Як зазначається у пункті 22 П(С)БО (далі – Положення) 7 «Основні засоби», на всі продуктивні тварини, що стають на облік в складі основних виробничих засобів, нараховується знос, тобто амортизація.

У Положенні зазначається, що об'єктом амортизації може бути будь-який основний засіб, окрім землі. В нашому випадку саме з цього моменту (становлення на облік), вартість продуктивних тварин амортизується. До того ж, відповідно до ЗУ «Про оподаткування підприємств», виробники самостійно можуть обирати будь-які з передбачених Положенням норми і методи нарахування амортизації [1, 2].

У сільському господарстві, суму нарахованої амортизації від використання (експлуатації) продуктивної худоби відносять на собівартість одержаної від продуктивних тварин продукції. Це означає, що сума амортизації, наприклад, корів ділитиметься між вартістю приплоду і молока, овець – приплоду і вовни, свиней – на вартість приплоду.

Як і у випадку традиційних основних засобів, нарахування амортизації продуктивних тварин відповідно до Положення здійснюється протягом терміну їх корисного використання (експлуатації), економічне обґрунтування якого (терміну) полягає на підприємство, одночасно з введенням самих основних засобів в експлуатацію [3, с. 3-4].

Підприємство сільського господарства може отримати тварину в результаті передачі (переведення) її з інших вікових груп, купівлі в інших господарств тощо. У будь-якому випадку на підприємстві створюється комісія, до якої входить керівник (або його заступник), представник бухгалтерії, і обов'язково, працівники зооветеринарної служби. У повноваження комісії входять попередній детальний огляд тварин, складання Акту на переведення тварин з групи до групи або Акту приймання-передачі основних засобів. Останні документи і є підставою для зарахування тварин до складу основних засобів.

Обов'язковими факторами визначення строку використання (експлуатації) продуктивних тварин є:

- вік тварини при становлення на облік;
- продуктивність;
- фізичний стан (жива вага, наприклад).

Внаслідок зміни одного з цих факторів (або зміни очікуваних економічних вигод) термін корисної експлуатації може переглядатися. Згідно з Положення, в такому випадку нарахування зносу здійснюється виходячи з нового терміну корисного використання, починаючи з наступного місяця зміни [4, с. 5].

Первісна вартість продуктивної худоби залежить від того, у який спосіб тварина потрапила до складу основних засобів. При купівлі тварин в інших виробників або населення – це договірна (ринкова) ціна купівлі, а при передачі з інших вікових груп – запланована собівартість живої ваги, що в кінці році досягається до фактичної.

Результати. При виборі методу амортизації слід пам'ятати, що продуктивні тварини – це живі організми, а згідно з цього отримання продукції від них носить неритмічний, сезонний характер. Іншими словами, у різні періоди часу обсяг виробленої продукції є неоднаковий, а продуктивність їх залежить від низки факторів, таких як: умови утримання, віку, погодних умов, раціону годування пори року тощо.

Беручи ці особливості до уваги, з традиційних п'яти методів амортизації, визначених Положенням, найчастіше користуються виробничим методом, суть якого полягає в тому, що місячна сума амортизації визначається добутком фактичного місячного обсягу продукції і виробничої ставки амортизації. У свою чергу, виробнича ставка амортизації визначається діленням вартості, що амортизується, на весь обсяг продукції, запланований виробити підприємством за певний проміжок часу, застосовуючи даний об'єкт основних засобів, що в нашому випадку є продуктивна худоба [3, с. 4].

Висновки. Кожна галузь національної економіки має свої специфічні особливості введення господарської діяльності, націленої на отримання

прибутків. Сільське господарство України, зі своїми родючими і продуктивними активами, не є винятком.

Тваринництво є одним з найголовніших і найрозвиненіших секторів сільського господарства, отже виникає потреба у ефективнішому використанні її складових. Так, у тваринництві вдало відображаються норми і методи П(С)БО 7 «Основні засоби», закони України і інші нормативно-правові документи, що регламентують діяльність даного сектору національної економіки. І все це в поєднанні з традиціями ведення господарства, багатьма різновидами продуктивної худоби тощо.

У своїй амортизаційній політиці сільськогосподарські підприємства України враховують фізіологічні особливості продуктивної худоби, умови її утримування, що і ще раз доводить об'єктивність і аргументованість поглядів.

Список літератури.

1. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 22 травня 1997 р. № 283/07-ВР зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334/94-вр>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року №92. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

3. Захожай В.Б.. Бухгалтерський облік у галузях економіки. 2005. С. 966. URL: <https://fingal.com.ua/content/view/243/35/1/1/>

4. Харитонова. Амортизація і вибуття поголів'я основного стада. Баланс-Агро, Дніпропетровськ, 2003, № 8-2.